

visse Henseender være nok saa heldig som det Navn, der nu benyttes, uagtet man vistnok kunde tænke sig en anden og mere passende Betegnelse end „Fabrik“ og „Fabricata“; men derimod er det ganske vist, at det synes, at man fra flere Sider, og navnlig fra den ærede Rigsdagsmand for Randers Amt (Ballentin), har lagt en særdeles stor Vægt paa Navnet: Seminarier og Seminarister, saaledes, at det, efter hans Opfattelse, saa ud, som om der paa en Anstalt, der heed „Seminarium“, aldrig kunde komme nogen ordentlig Dannelse tilveie, uagtet han dog vilde, at den hele Bessaffenhed af Underviisningen paa Seminarierne maa ordnes, og ordnes ad anordningsmæssig Veie. Men uagtet det er antydet, og tildeels ogsaa bekjendt, at der fra Ministeriets Side vil i den Henseende blive gjort Skridt, som han dog altsaa endnu ikke kan have nogen fuldstændig Dom om, saa antager han dog, at det Æneste, der er at gjøre, er at faae disse Seminarier nedlagte. Jeg troede, og jeg troer endnu, at den ærede Rigsdagsmand dog meente, at der skulde en særlig Uddannelse til at være Skolelærer, og at altsaa en vis Form for Uddannelsen skulde finde Sted. Jeg troede ikke, at han ganske hylde det Præmie-system, som først senere blev fremført af Rigsdagsmanden for Hølbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), men at han havde tænkt sig en vis bestemt Uddannelse for Skolelærerne. Nu forekommer det mig, at, naar man gaaer ud derfra, saa vil det være betænkeligt at sige, at selv om en Omorganisation af Seminarierne finder Sted, ville de dog ikke kunne blive brugbare; thi en saadan Omorganisation kunde jo være overmaade gennemgribende.

Man kan saaledes fordre ganske andre Betingelser for Optagelse i disse Seminarier, man kan fordre andre Betingelser for Lærerne ved disse Seminarier, man kan komme til at adskille den geistlige Stilling fra Forstanderskabet, man kan tænke sig en Forening af flere Seminarier saaledes, at der kun blev et ringe Antal, og Kræfterne derved mere concentreredes, kort sagt, der kan foregaae mangfoldige Forandringer i saa Henseende, og jeg seer da virkelig ikke, hvorledes man saa skulde kunne sige, at det var umuligt, at de kunde opfylde

deres Formaal. Man kan jo endelig ogsaa, om man vil, forandre Navnet; thi det synes, at man har en sær indgroet, ubehagelig Fornemmelse ved Navnet Seminarium og Seminarister, men denne Forandring hører da til de lettere; dog vil det neppe blive den Betegnelse, som den ærede Rigsdagsmand for Hølbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) benyttede. Men, hvis jeg et Dieblit skulde dvæle ved den Betragtningssmaade, som denne ærede Rigsdagsmand gjorde gjældende, forsaavidt som den angik denne Sag i dens Almindelighed, — den er jo forøvrigt kommen frem ved saa manfoldige Leiligheder, og der er en saa gennemgribende Forskiel i den Henseende, jeg vil ikke sige alene mellem min og hans Anskuelse, men imellem hans og de Allerflestes Anskuelser i Rigsdagen, — saa maatte jeg sige: at det vilde have lange Udsigter til, at en saa complet Vælten om paa alle mulige Forhold skulde komme frem, som der vilde fremkomme, naar hans Ideal i saa Henseende blev fyldestgjort, specielt med Hensyn til det nu foreliggende Forhold, og at han har misforstaaet mig, naar han troede, at der ved denne Lov sigtedes til at tilveiebringe en større Masse af „Fabricata“, som det kaldtes, for at komme paa Markedet med. Det er nemlig ikke Tilfældet; hvis man skal blive ved denne Betragtning, saa tilveiebringes denne større Masse Fabricata ikke ved denne Lov, men ved den foregaaende, som nu er overgaaet til 2den Behandling. Det er givet, det er factist, og det maa fastholdes, at det fortiden er overordentlig vanskeligt at faae det tilstrækkelige Antal Skolelærere, det vil jeg bede den ærede Rigsdagsmand at holde fast paa (Tscherning: Jeg holder fast paa det). Naar, den ærede Rigsdagsmand holder det fast, ja saa vil jeg bede ham ligeledes at holde fast ved, at der ikke er nogen Hindring tilstede for, at ogsaa Andre, som ikke ere dannede ved Seminarierne, kunne blive ansatte som Lærere (Tscherning: Det er ikke nogen Dymuntring!). Ja jeg kan egentlig heller ikke skjønne, at der for de yordende Lærere egentlig er nogen Dymuntring i Skolelærernes Stilling, som den nu er, og desuden have jo de, der uddanne sig udenfor Seminarierne, den samme Dymun-